

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม และ การปกครองนั้น สิ่งสำคัญที่จะต้องพิจารณาเป็นประการแรก คือ การศึกษา ดังนั้นถ้า ประเทศใดมีพลเมืองส่วนใหญ่ได้รับการศึกษา ประเทศนั้นก็สามารพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว เพราะการศึกษาเป็นบันไดขั้นแรกที่จะนำไปสู่การมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถ ในการแก้ปัญหาต่างๆ ปัญหาขั้นพื้นฐานของประเทศนั้นอยู่ที่การขาดการพัฒนาคุณภาพของ ประชากร การที่เราจะพัฒนาคุณภาพประชานั้น ทำได้โดยให้การศึกษาซึ่งจะทำให้ เขาเหล่านั้นได้ค้นพบความสามารถและความถนัดเฉพาะตนของแต่ละบุคคล เพื่อสนอง ความต้องการของท้องถิ่น สังคม และประเทศชาติด้วย การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา จะเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้ ดังที่ ก่อ สวัสดิพิบูลย์ (2513: 1) ได้กล่าวว่า " การมัธยมศึกษาเป็น เรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่สมควรได้รับการเอาใจใส่จากทุกฝ่ายอย่างจริงจัง ปัญหาคุณภาพของพลเมืองที่ดี และปัญหาอื่นๆอัน เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศที่ดี ย่อมเกี่ยวกับการมัธยมศึกษาทั้งสิ้น " นอกจากนี้ การมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาที่มีความสำคัญระดับหนึ่ง โดยเฉพาะ เป็นการศึกษาขั้น พื้นฐานในการที่จะเรียนระดับสูงขึ้นไป และนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับนี้จักได้ว่าเป็นคนระดับกลางที่มีประสิทธิภาพและเป็นกำลังสำคัญของชาติ ในการแก้ปัญหาการ ขาดแคลนกำลังคนต่างๆของประเทศในปัจจุบันด้วย ดังในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติระยะที่สี่ (พ.ศ. 2520-2524) ได้มุ่งเน้นการผลิตกำลังคนระดับกลาง (Middle Level Manpower) เป็นสำคัญ คือมุ่งเน้นถึงผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา ทั้งตอนต้นและตอนปลาย และเป็นที่ยอมรับกันในประเทศที่กำลังพัฒนาว่า การแก้ปัญหา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศเหล่านี้ ต้องอาศัยความก้าวหน้าทางการมัธยมศึกษา เป็นอันมาก

การจัดการศึกษาให้ดำเนินไปด้วยดีนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดที่นักการศึกษาต้องคำนึงถึง คือ ตัวผู้เรียน แต่จากการติดตามผลการพัฒนาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปี 2515 (สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กองแผนงาน การศึกษา 2517: 9) พบว่า ปัญหาสำคัญประการหนึ่งของการจัดการมัธยมศึกษาที่ประ ปรสบอยู่ก็คือ ความสูญเสียทางการศึกษาอันเนื่องมาจากการออกกลางคัน และการ ตกซ้ำชั้น จากข้อมูลในปี 2518 (สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการการ ศึกษานแห่งชาติ กองแผนงานการศึกษา 2518: 19-35) พบว่า อัตราการออกกลางคัน และการสอบตกซ้ำชั้นของนัก เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในส่วนโรงเรียนมัธยมศึกษาของ รัฐบาล ร้อยละ 31.97 และโรงเรียนราษฎร์ ร้อยละ 53.38 ต่อมาถึงแม้ว่าจะได้มี การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่โดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ที่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนกลุ่มวิชาการและวิชาชีพตามความถนัดและความสนใจ อย่างกว้างขวาง ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 หวังให้ผู้เรียนได้ เน้นการเรียนกลุ่มวิชาที่ผู้เรียนจะยึดเป็นอาชีพต่อไป นอกจากนี้ในด้านการประเมินผล ก็มีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยนักเรียนจะได้รับการประเมินผลทั้งก่อนเรียน ระหว่าง เรียน เพื่อตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนว่าเป็นไปตามที่กำหนดหรือไม่ อันจะเป็นประ โยชน์ในการหาทางปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนได้ทันที และ ยังมีการประเมินผลหลังการเรียน ซึ่งเป็นการประเมินผลเพื่อคุณสมบัติผลทางการเรียน โดยส่วนรวมอีกด้วย จะเห็นได้ว่าหลักสูตรใหม่นี้เอื้ออำนวยต่อผู้เรียนมาก แต่ก็ยังพบ ว่ามีปัญหาอื่นที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการเรียน ซึ่งได้แก่ ตัวผู้เรียนเองมีสัม- สมบัติผลทางการเรียนต่ำ เป็นเหตุให้ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน สอบไม่ผ่าน ต้องใช้ระยะเวลาในการเรียนมากกว่าที่กำหนด หรือลาออกกลางคัน ดังข้อมูลในปี การศึกษา 2524 (กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา กองแผนงาน 2524) พบว่า จำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในส่วนโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล เฉพาะในเขตการศึกษา กรุงเทพมหานคร มีจำนวนนักเรียนออกกลางคัน 2,307 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 3 จากภาวะความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาดังกล่าวนี้นี้ และจาก ความจริงที่ปรากฏเสมอว่านักเรียนที่มีความถนัดทางการเรียนสูง แต่ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน จึงน่าจะทำการศึกษาหาปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสัมฤทธิ์ผลทาง การเรียน ระหว่างนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทาง

การเรียนต่ำในระดั้มัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อขจัดความสูญเปล่าทางการศึกษา และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงขึ้น

เมื่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนเป็นตัวแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการเรียนของนักเรียน จึงมีนักการศึกษาและนักจิตวิทยาเป็นจำนวนมาก ได้ทำการศึกษาดังองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน เพื่อจะนำผลที่ได้ไปช่วยเหลือปรับปรุง และป้องกันปัญหาที่มีผลต่อการเรียนรู้ และทำให้นักเรียนสามารถมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงสุด การศึกษากันพบว่าในระยะแรกๆนักวิจัยทางการศึกษามักศึกษาถึงอิทธิพลที่มีต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ซึ่งเนื่องมาจากองค์ประกอบทางด้านปัญญา เช่น ความถนัดทางภาษา ความสามารถทางการคำนวณ ความสามารถทางสมอง ทั่วไป และอื่นๆ แต่จากการศึกษาและวิจัยที่ผ่านมาส่วนใหญ่พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเชาวน์ปัญญาและคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมีค่าประมาณ .50

(Brody and Brody ; 1976 Cattell 1965 ; Lavin 1965)

หรืออยู่ในช่วง .40-.60 (Tyler 1965) และจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ผลการวิจัยส่วนใหญ่สรุปได้ว่า โดยเฉลี่ยมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง .50 ถึง .75 (Khan 1969 : 216 - 221) ฉะนั้น จะเห็นได้ค่อนข้างชัดเจนว่าตัวแปรด้านเชาวน์ปัญญาหรือความถนัดอธิบายความแปรปรวนของสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้ประมาณร้อยละ 50 เท่านั้น ส่วนที่เหลือประมาณครึ่งหนึ่งย่อมเป็นผลมาจากองค์ประกอบอื่นๆนอกเหนือจากด้านปัญญาที่ยังไม่สามารถอธิบายได้แน่ชัด ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของแมคคอกซ์ (Maddox 1965: 11) ที่กล่าวว่า สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับองค์ประกอบด้านปัญญา (Intelligence and Special abilities) ร้อยละ 50 ถึง 60 ขึ้นอยู่กับความพยายามและวิธีการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพร้อยละ 30 ถึง 40 และขึ้นอยู่กับโอกาสและสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ร้อยละ 10 ถึง 15 และสอดคล้องกับที่แซนฟอร์ด (Sanford 1965: 195) ได้รายงานไว้ว่า สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนแม้จะมีความสัมพันธ์กับเชาวน์ปัญญาโดยที่เชาวน์ปัญญากำหนดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้ก็ว่าการใช้แบบวัตสันดีกว่า แต่ก็มิได้หมายความว่า จะสามารถทำนายผลการเรียนได้อย่างสมบูรณ์ และทราเวอร์ส (Travers 1958: 396) พบว่าองค์ประกอบด้านอื่นๆมีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนไม่น้อยไปกว่าองค์ประกอบด้านปัญญา นอกจากนี้ เมเรนส์ และ เลห์มันส์ (Mehrens and Lehman 1975 : 584)

ได้กล่าวว่านักเรียนจะเรียนได้ดียิ่งขึ้นขึ้นอยู่กับความสามารถหรือเขาวินัยอย่างเดี่ยว องค์ประกอบอื่นก็อาจมีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้ เช่น วุฒิภาวะ แรงจูงใจ นิสัยในการเรียน ทักษะต่อการศึกษา ต่อครู โรงเรียน และวิชาที่เรียน สอดคล้อง กับที่ลินและแมคเคซี (Lin and Mokeahie 1970: 306-310) ได้ศึกษาและ เสนอแนะว่าสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับทักษะของครู คือ ความ ชำนาญในการสอนของครู ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจของนักเรียนกับการจัด ประสบการณ์ของครู ความสามารถของนักเรียน นิสัยในการเรียน และตัวแปรอื่นๆ ทางด้านสังคมและบุคลิกภาพ จะเห็นได้ว่าการใช้คะแนนเขาวินัยหรือคะแนนความ ถนัดเพียงตัวเดียว ไม่สามารถทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้อย่างแม่นยำ ดังนั้น ในระยะต่อมามีผู้สนใจศึกษาองค์ประกอบอื่นๆ ที่นอกเหนือจากด้านปัญญาเพียงด้าน เดี่ยว หรือทำการศึกษาค้นคว้าไปกับองค์ประกอบด้านปัญญา และพบว่ายังมีองค์ประกอบอื่นๆ อีกมาก ที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน

จากแนวคิดและผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า องค์ประกอบ ที่เกี่ยวข้องกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสามารถแบ่งได้เป็น 2 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบด้านปัญญา (Intellectual Factors) ได้แก่ เขาวินัย ความถนัด ความรู้พื้นฐาน เป็นต้น
2. องค์ประกอบที่นอกเหนือจากปัญญา (Non - Intellectual Factors) ได้แก่ ทักษะ ความสนใจ วุฒิภาวะ การปรับตัว บุคลิกลักษณะ เป็นต้น

เนื่องจากองค์ประกอบที่นอกเหนือจากปัญญามีองค์ประกอบย่อยเป็นจำนวนมาก ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยเลือกศึกษาเฉพาะบางตัวเท่านั้น คือ นิสัยในการเรียน ทักษะ- ท่องการเรียน ความรับผิดชอบ ลักษณะของเพื่อนที่คบ และการใช้เวลาของนักเรียน โดยมีแนวคิดและเหตุผลในการเลือกศึกษาดังนี้

- ก. เลือกตัวแปรที่มีผู้ทำการศึกษาไว้บ้างแล้ว แต่ผลการวิจัยที่ได้ยังขัดแย้ง กันอยู่ ไม่สามารถสรุปผลให้ชัดเจนได้ และเป็นตัวแปรที่น่าสนใจ คือ นิสัยในการเรียน และทักษะที่ต่อการเรียน

สรุปย่อ ๗

นิสัยในการเรียน แมคคอกซ์ (Maddox 1963 : 2) ให้ความเห็นว่า สัมฤทธิผลทางการเรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคคลและการทำงานอย่างจริงจังเท่านั้น หากแต่ยังขึ้นอยู่กับวิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพด้วย / ไคลและเฟอร์กูสัน (Cole and Ferguson 1946 : 1) ได้ศึกษาและวิเคราะห์นิสัยในการเรียนพบว่า นิสิตที่ประสบผลสำเร็จทางการเรียนจะมีนิสัยในการเรียนแตกต่างจากนิสิตที่ไม่ประสบผลสำเร็จทางการเรียน แม้ว่าจะมีสติปัญญาเท่ากัน / ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของไดเนอร์ (Diener 1970 : 396-400) ที่พบว่า นิสิตหญิงที่มีสัมฤทธิผลทางการเรียนสูงกว่าระดับความสามารถมีนิสัยในการเรียนดีกว่านิสิตที่มีสัมฤทธิผลทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถ และ / นภาพร เมษรักขานิช (2515 : 65-67) พบว่า นักเรียนที่มีสัมฤทธิผลทางการเรียนสูงมีนิสัยในการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีสัมฤทธิผลทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ / แต่ขัดแย้งกับผลการวิจัยของลิดดิโคท (Liddicoat 1972 : 6133-4) อารแมนและคณะ (Ahmann and Others 1958 : 853-857) และประหยัด ทองมาก (2518 : 40-51) ที่พบว่า นักเรียนที่มีสัมฤทธิผลทางการเรียนสูงและต่ำกว่าความสามารถมีนิสัยในการเรียนไม่แตกต่างกัน ✓

Δ สำหรับทัศนคติต่อการเรียน บราวน์และโฮลท์ซแมน (Brown and Holtzman 1955 : 75-84) ได้สรุปผลของซิมมอนส์ แมททีวส์ และโทเฟอร์ (Symmon M thews and Toepfer) ที่พบว่านักเรียนที่มีสติปัญญาเท่าเทียมกัน แต่มีสัมฤทธิผลทางการเรียนแตกต่างกันเป็นเพราะมีทัศนคติต่อการเรียน มีแรงจูงใจในการเรียนแตกต่างกัน Δ นิล กิล และทิสเมอร์ (Neale Gill and Tismer 1970 : 232-237) และ นภาพร เมษรักขานิช (2515 : 65-67) พบว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน จะมีสัมฤทธิผลทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียน ✓ ซึ่งขัดแย้งกับผลงานวิจัยของคาชดริช (Deidrich 1966) แจ็กสันและเกตเซล (Jackson and Getzel 1959) แจ็กสัน และ ลาฮาเดอรัน (Jackson and Lahaderne 1967 : 1624-A) พบว่า ทัศนคติต่อการเรียนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับสัมฤทธิผลทางการเรียน

ข. เลือกตัวแปรที่มีผู้ทำการศึกษายังไม่มากนัก และเป็นตัวแปรที่สอดคล้องกับพัฒนาการในวัยของกลุ่มนักเรียนที่จะทำการศึกษา คือ ความรับผิดชอบ ลักษณะของเพื่อนที่คบ และการใช้เวลาของนักเรียน

ความรับผิดชอบ เนื่องจากนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระยะวัยรุ่น ซึ่งมีความต้องการอย่างมากที่จะรับผิดชอบในตนเอง และต้องการให้สังคมรับรู้ความสำเร็จในความรับผิดชอบของเขา ความต้องการนี้สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาที่ต้องการให้นักเรียนมีการพัฒนาค่านิยมทางศีลธรรมและจิตใจ เพื่อให้เด็กนักเรียนมีความรับผิดชอบและสามารถทำหน้าที่ของตนเองด้วยความซื่อสัตย์ ดังนั้นความรับผิดชอบจึงเป็นคุณลักษณะอันพึงปรารถนาในสังคม เพราะการที่บุคคลมีความรับผิดชอบย่อมจะช่วยให้การทำงานประสบผลสำเร็จ ก่อให้เกิดความก้าวหน้าในการทำงานต่างๆ แต่จากสภาพสังคมปัจจุบันพบว่า มีเด็กนักเรียนไม่น้อยมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหลายอย่าง อันเนื่องมาจากการขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง ดังเช่น ปรินซ์ ครรมา และถาวร เกิดเกียรติพงษ์ (2516: 14-16) พบว่า พฤติกรรมที่ขัดกับสังคมของเด็กไทยวัยรุ่นมีหลายประการ เป็นต้นว่า แต่งกายผิดระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน ขาดเรียนบ่อย ไม่ซื่อสัตย์ ไม่สนใจการเรียน จึงนับได้ว่าเป็นตัวแปรที่น่าจะให้ความสนใจและทำการศึกษา เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนแตกต่างกัน จะมีความรับผิดชอบแตกต่างกันหรือไม่

สำหรับลักษณะของเพื่อนที่คบ เนื่องจากนักเรียนอยู่ในระยะวัยรุ่น ซึ่งมีความต้องการอย่างมากที่จะให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นๆในสังคม แต่เขาก็ไม่ค่อยมั่นใจนักว่าผู้ใหญ่จะยอมรับเขาหรือไม่ เพราะผู้ใหญ่มักจะริโรและมีเงื่อนไขเป็นอุปสรรคอยู่เสมอ เมื่อยังไม่ได้สิ่งที่ต้องการ ความมั่นคงทางอารมณ์จึงไม่มี ทำให้ต้องการเพื่อน ต้องการเป็นมิตรผูกไมตรีกับคนอื่นๆที่รุ่นราวคราวเดียวกันและมีความต้องการเช่นเดียวกัน วัยรุ่นจึงรวมตัวกันเป็นกลุ่มเป็นชมรม เพื่อจะได้เกิดพลังช่วยส่งเสริมในการต่อสู้เพื่อพบปะในโลกของผู้ใหญ่เป็นไปได้ดีกว่าการต่อสู้ตามลำพัง เรื่องการเข้ากลุ่มเพื่อนนี้มีหลายคนเชื่อว่า วัยรุ่นมีความศรัทธาและค่านิยมโน้มเอียงไปในทางฝ่ายเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ ผลการวิจัยส่วนใหญ่ยืนยันว่าเป็นเช่นนี้ ดังนั้น อิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อนักเรียนจะลดน้อยลงและอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนจะมีความสำคัญต่อนักเรียนมากขึ้น การคบเพื่อนในระยะนี้จะมีทั้งเพื่อนต่างเพศและเพศเดียวกัน การคบเพื่อนของนักเรียนแต่ละคนนั้นจะมีลักษณะแตกต่างกันออกไปตามเหตุผลและความคิดของแต่ละคน ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าจะทำการสำรวจเพื่อที่จะได้ทราบว่า

นักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่างกันจะเลือกลักษณะของเพื่อนที่คบแตกต่างกันหรือไม่ ประกอบมีผู้ทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้น้อยมาก จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาตัวแปรนี้

สำหรับเรื่องการใช้เวลานั้น เนื่องจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นอยู่ในระยะวัยรุ่น การสังคมนขยายวงกว้างออกไปมากกว่าวัยเด็ก การรู้จักใช้เวลาจึงเป็นเรื่องที่สำคัญและน่าสนใจมาก ถ้าใช้เวลาไปในทางที่ไม่ถูกต้องย่อมจะก่อให้เกิดปัญหาแก่ตนเอง ครอบครัว และเป็นปัญหาต่อสังคมและประเทศชาติได้ แต่ถ้ารู้จักใช้เวลาในทางที่ถูกต้องเหมาะสม รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน การพักผ่อน การเข้าสมาคม ช่วยทำงานบ้าน และร่วมกิจกรรมต่างๆที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน แต่จากการศึกษาที่ผ่านมา (กัทรินทร์ อินทรมานะ 2511: 56-58 มัทรี จันทรละออ 2514: 8, 31-33 ผกากรอง พุทธดิลก 2517: 9-10 และ วรณี สุวรรณสว่าง 2517: 9, 41-44) พบว่า นักเรียนยังใช้เวลาว่างไม่เหมาะสม และยังไม่ได้รับประโยชน์เท่าที่ควร เนื่องจากมีผู้ทำการสำรวจการใช้เวลาของนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่างกันไว้น้อยมาก ประกอบกับในระหว่างที่ผู้ทำการวิจัยทำการสอนอยู่ได้พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้เวลา คำนการเรียน สังคม การพักผ่อน การทำกิจกรรมต่างๆ และการใช้เวลาว่าง จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการใช้เวลาของนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนแตกต่างกัน เพราะผู้วิจัยมีความเห็นว่าจะมีประโยชน์ต่อนักเรียนทั้งในด้านความก้าวหน้าทางการศึกษา อาชีพ และการใช้ชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางที่จะนำไปแนะแนวให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของการใช้เวลาต่อไป

ค. ตัวแปรที่เลือกมาทำการศึกษาคั้งนี้ เป็นตัวแปรที่สามารถสร้างเสริมปรับปรุงแก้ไข และเปลี่ยนแปลง เพื่อให้เกิดผลดีต่อการเรียนของนักเรียนได้ด้วยความร่วมมือจากหลายฝ่าย คือ ผู้บริหารการศึกษา ครูฝ่ายปกครอง ฝ่ายแนะแนว ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และตัวนักเรียนเอง

จากแนวคิดและเหตุผลที่กล่าวมาแล้ว ในการศึกษาคั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้เลือกศึกษาตัวแปรเหล่านี้ คือ นิสัยในการเรียน ทักษะดีต่อการเรียน ความรับผิดชอบ *ลักษณะของเพื่อนที่คบ* *และการใช้เวลาว่าง* *และ- ความสำเร็จ* *กลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน* *และ- ความสำเร็จ*

ลักษณะของเพื่อนที่คบ และการใช้เวลาของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงและต่ำ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษานิสัยในการเรียนของนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง และนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ
2. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการเรียนของนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงและนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ
3. เพื่อศึกษาความรับผิดชอบของนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง และนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ
4. เพื่อสร้างสมการทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนโดยใช้นิสัยในการเรียน ทัศนคติต่อการเรียน และความรับผิดชอบต่อเป็นตัวทำนาย
5. เพื่อสำรวจลักษณะของเพื่อนที่คบของนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง และนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ
6. เพื่อสำรวจการใช้เวลาของนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงและนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษารังนี้ผู้วิจัยมีขอบเขตในการศึกษา ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.5) ในสังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ในส่วนกลางเขตกรุงเทพมหานคร กระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ โรงเรียนอัสสัมชัญวิทยาลัย โรงเรียนสุวรรณาราม-วิทยาคม โรงเรียนวัดนอชใน และโรงเรียนวัดवारมงคล จำนวน 320 คน
2. องค์ประกอบที่นำมาศึกษาในการทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมี 3 ด้าน คือ นิสัยในการเรียน ทัศนคติต่อการเรียน และความรับผิดชอบต่อ
3. สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนซึ่งเป็นตัวแปรเกณฑ์ของการวิจัยครั้งนี้ ได้จากคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตลอดปีการศึกษา 2525

ความจำกัดของการศึกษา

การประเมินผลเพื่อตัดสินผลทางการเรียนรายวิชาของแต่ละโรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันมีการกำหนดอัตราส่วนการประเมินผลระหว่างภาคเรียน และปลายภาคเรียนตามรายวิชาต่างๆเหมือนกัน มีการประชุมเกี่ยวกับการออกข้อสอบ และสร้างข้อสอบเพื่อนำไปใช้ร่วมกันในแต่ละหมวดวิชา การตัดสินผลการเรียนนำไปเทียบกับเกณฑ์การให้ระดับผลการเรียนตามที่กำหนดไว้ตามระเบียบว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 เช่นเดียวกัน ดังนั้นคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากผลการสอบของแต่ละโรงเรียนถือว่าเป็นเชื่อถือได้และอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.5) ของโรงเรียนชินโรสวิทยาลัย โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม โรงเรียนวัดถนนใน และโรงเรียนวิทวรมงคล

สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากผลการสอบตลอดปีการศึกษา 2525 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

นักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง หมายถึง นักเรียนที่มีระดับผลการเรียนเฉลี่ยสูงกว่า 3.00 ขึ้นไป ตามเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

นักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ หมายถึง นักเรียนที่มีระดับผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 ลงมา ตามเกณฑ์การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

นิสัยในการเรียน หมายถึง การปฏิบัติตนในเรื่องการเรียนที่ได้รับการฝึกฝนเป็นประจำจนกลายเป็นนิสัย โดยเฉพาะวิธีการทำงาน และการใช้เวลาเรียนได้อย่างเหมาะสม

ทัศนคติต่อการเรียน หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นที่มีต่อการเรียน โดยเฉพาะความรู้สึกหรือความคิดเห็นที่มีต่อครู และการยอมรับคุณค่าทางการศึกษา

ความรับผิดชอบ หมายถึง การรู้จักปฏิบัติหน้าที่ของตนเองในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน และสังคม พร้อมทั้งปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อตกลงที่ตั้งไว้ กล้าเผชิญความจริง ยอมรับผลแห่งการกระทำของตนโดยตั้งใจไม่หลีกเลี่ยง รับผิดชอบค่านางาน ตั้งใจทำงานให้สำเร็จ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง รู้จักใช้จ่ายเงินอย่างมีเหตุผลและประหยัด เอาใจใส่ต่อการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ตรงต่อเวลา และเป็นที่ไว้วางใจได้

การใช้เวลาในแต่ละวัน หมายถึง เวลาที่นักเรียนแต่ละคนใช้ในการทำกิจกรรมต่างๆในแต่ละวัน ทั้งในวันธรรมดา และวันหยุด

ลักษณะของเพื่อนที่คบ หมายถึง ลักษณะของเพื่อนสนิทที่สุดที่นักเรียนคบอยู่ ซึ่งเป็นเพื่อนที่อยู่ในโรงเรียนเดียวกันหรือต่างโรงเรียน

ตัวเกณฑ์ หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียน

ตัวทำนาย หมายถึง นิสัยในการเรียน ทัศนคติต่อการเรียน และความรับผิดชอบ

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงองค์ประกอบต่างๆที่ส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งเป็นแนวทางที่จะช่วยเหลือนักเรียนให้ได้ใช้ความสามารถ และศักยภาพที่มีอยู่ให้มากที่สุด
2. เป็นแนวทางให้ผู้บริหารการศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนในโรงเรียน ได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาที่เอื้ออำนวยต่อเด็กที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำให้มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงขึ้น และสนับสนุนส่งเสริมเด็กที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงให้มีประสิทธิภาพทางการเรียนดียิ่งขึ้น

3. ช่วยให้ครูแนะแนวเข้าใจนักเรียนดีขึ้น และสามารถส่งเสริมหรือช่วยเหลือเด็กได้อย่างเหมาะสม อันจะเป็นผลดีแก่นักเรียนโดยตรง และเป็นผลดีต่อประเทศชาติอีกด้วย

4. ช่วยให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญพร้อมทั้งทราบแนวทางที่จะช่วยเหลือและส่งเสริมเด็กที่อยู่ในความปกครอง ให้มีผลการเรียนดีขึ้นได้อย่างเหมาะสม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย